

Barne- og likestillings- og inkluderingsdepartementet
postmottak@bld.dep.no

Lysaker 31.08.2010

Høringssvar fra ADHD Norge

**NOU 2009:22 Det du gjør, gjør det helt.
Bedre samordning av tjenester for utsatte barn og unge.**

ADHD Norge er en landsomfattende interesseorganisasjon for mennesker med AD/HD og deres familier. ADHD Norge arbeider for å spre kunnskap om og forståelse for AD/HD både for medlemmer, hjelpeapparat, undervisningssektor og i befolkningen generelt. Våre grunnleggende verdier er inkludering, mestring, åpenhet og likeverd.

Merk! ADHD Norge mener det blir feil at Midtlyngutvalgets ideer - i stedet for praksis i dag - blir brukt som utgangspunkt for flere av forslagene som Flatøutvalget legger fram. Mange av tankene til Midtlyngutvalget er omstridt, og her vil det komme en Stortingsmelding som oppfølger, så mye er usikkert omkring hva som blir vedtatt av Midtlyngutvalgets forslag.

Koordinerende innsats og individuell plan. Utvalgets forslag om å lovfeste Individuell plan (IP) i opplæringsloven og barnehageloven støttes av ADHD Norge. Samtidig er det nødvendig at tilstrekkelige ressurser settes av til dette arbeidet. Bedre koordinering av tjenestene og krav til koordineringsansvar er viktig og riktig. Man må vektlegge at den personlige koordinatoren har kunnskap om diagnosen og vanskeområdene for personer med AD/HD, slik at de får den hjelpen de har krav på. Mange personer med AD/HD har ikke oversikt over tilgjengelige hjelpe- og støttetiltak, og trenger derfor en personlig koordinator som forstår diagnosen og som dermed kan tilby adekvat hjelp. IP er bygget på frivillighet, *de som minst ønsker koordinerte tilbud – er ofte de som trenger det mest.* Det er viktig å markedsføre tilbudet på en positiv måte slik at dette kommer brukerne til gode og at de får et ønske om å benytte seg av det. Det må sikres at IP får nødvendig status og forankring innenfor alle områder innenfor hjelpeapparatet. På denne måten vil koordinator ha reell autoritet og gjennomslagskraft på tvers av etats og profesjons grenser.

Utvalget foreslår at den personlige koordinators plikter presiseres i forskrift, da er det viktig å få med at koordinator har ansvar for å tilegne seg kunnskap om diagnoser og hvilke hjelpebehov den individuelle bruker har, slik at man kan gi adekvat hjelp. Koordinator må innhente faglig ekspertise ved behov. Det bør presiseres mulighet til å skifte personlig koordinator hvis brukeren opplever samarbeidet som vanskelig.

Tidlig innsats. Kommunene gis ansvar for at det gjennomføres en generell kartlegging for å identifisere barn og familier med risikofaktorer. Det er viktig at det også legges vekt på sosial og emosjonell utvikling i en slik kartlegging. Hensikten er tidlig identifisering av barn med behov for en grundigere kartlegging og oppfølging av et samlet hjelpeapparat. ADHD Norge støtter forslaget og mener at et mer systemrettet arbeid vil komme barna til gode.

Barnevernet må avstigmatiseres. Utvalget sier noe om at ulik kunnskap og kompetanse hemmer samordning av tjenester. ADHD Norge ser dette som et særdeles viktig punkt. De offentlige tjenestene må ha kunnskap om hverandre – men det gjelder også at de ulike kontor/etater har kunnskap om sine brukere og aktuelle diagnoser. Dette for å gi adekvat hjelp. Mange av våre medlemmer i ADHD Norge erfarer når de har et barn med store atferdsvansker, og ber barnevernet om hjelp, blir de sett på som dårlige foreldre eller mistenkes t.o.m for omsorgssvikt. I stedet for å tilby familien støttetiltak som de selv ønsker, blir kontakten med barnevernet en belastning og hjelpen uteblir.

Flatøutvalget har kommet med mange gode forslag, og i den ideelle verden hvor alle instanser ønsker å samarbeide har vi her mange gode tiltak. Det ligger et stort ansvar på etats- og virksomhetsledelse for å klare å skape samarbeidskompetanse innad i de ulike tjenester.

Arbeidet for å få til bedre samordning og oppfølging er viktig, men ADHD Norge tror det er en lang vei å gå. ADHD Norge har erfaring med at når man ønsker endringer må dette følges opp med holdningsbearbeidende tiltak. Dette er en stor ledelsesutfordring som det må holdes fokus på i det videre arbeidet.

Tor Eikeland
Generalsekretær

Nina Holmen
Rådgiver